

Protokoll från hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträde

Tid: 2022-10-20 kl. 09:30-13:40

Plats: Rum 114, Rådhus Skåne, Västra storgatan 12, Kristianstad

Beslutande

Gilbert Tribo (L), ordförande

Anna Mannfalk (M), 1:e vice ordförande

Cecilia Magnusson-Svärd (S), tjänstgörande ersättare för Anna-Lena Hogerud (S), 2:e vice ordförande

Gunilla Andersson (M)

Urban Widmark (M)

Birte Sandberg (C)

Patrik Holmberg (C)

Per Einarsson (KD)

Mikael Skoog (S)

Carina Svensson (S)

Marianne Eriksson (S)

Agneta Lenander (V)

Mätta Ivarsson (MP)

Patrik Ohlsson (SD), tjänstgörande ersättare för Marlen Ottesen (SD)

Jacqueline Maly (SD)

Åsa Ekblad (M), tjänstgörande ersättare för Mattias Kristiansson (SD), kl.

10:00-13:40 §§ 121, 122 delvis, 123-138

Ersättare

Patrik Holmberg (C), kl. 13:00-13:40 §§ 121, 123-138

Warda Fatih (C), kl. 10:00-13:40 §§ 121, 122 delvis, 123-138

Susanne Jönsson (S)

Irene Nilsson (S)

Mecide Özer (S)

Peter Ahlbom (V)

Övriga

Katarina Jonasson, stabschef
Louise Rehn Winsborg, ordförande revisorskollegiet
Lars-Erik Lövdén, vice ordförande revisorskollegiet
Inger Åbonde, revisor
Ingrid Karlsson, revisor
Eskil Engström, revisor
Gustavo Garcia, revisor
George Smidlund, Revisionsdirektör
Sofia Ljung, förvaltningschef Primärvården Skåne
Rickard Claesson, sjukhuschef Landskrona
Linda Staaf, enhetschef
Eva-Christin Kjellman, koordinator för läkemedel inom onkologi/hematologi
Maria Cea Melin, enhetschef
Peter Månsson, verksamhetscontroller
Anna Stålhammar, hälso- och sjukvårdsstrateg
Pernilla Johansson, hälso- och sjukvårdsstrateg
Bim Soerich, hälso- och sjukvårdsstrateg
Eva Nilsson, hälso- och sjukvårdsstrateg
Anne-Lii Jönsson, personalföreträdare (LO)
Shiva Lindahl, personalföreträdare (SACO)
Amir Jawad, politisk sekreterare (L)
Lynn Thulin, politisk sekreterare (M)
Jonas Nilsson, politisk sekreterare (S)
Fredrik Johansson, sekreterare

§ 121 Val av justeringsperson

Carina Svensson (S) utses att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 122 Verksamhetsinformation

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören informerar. Stabschef Katarina Jonasson.
 - Åtgärder Helsingborgs sjukhus med anledning av IVO:s granskning.
 - Covid-19-vaccination.
2. Region Skånes revisorer. Ordförande revisorskollegiet Louise Rehn Winsborg, vice ordförande revisorskollegiet Lars-Erik Lövdén, revisorerna Inger Åbonde, Ingrid Karlsson, Eskil Engström, Gustavo Garcia samt revisionsdirektör George Smidlund.
3. Tematisk uppföljning samverkan med civilsamhället - idéburet offentligt partnerskap. Hälso- och sjukvårdsstrateg Bim Soerich.
4. Översyn av läkemedelsanvändning inom cancerområdet. Enhetschef Linda Staaf och koordinator för läkemedel inom onkologi/hematologi Eva-Christin Kjellman.

5. Projekt närsjukvårdsteam. Förvaltningschef Primärvården Skåne Sofia Ljung och Landskrona sjukhuschef Rickard Claesson
-

§ 123 Anmälan av delegationsbeslut HSN oktober

Ärendenummer: 2022-POL000001

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden lägger rapporten till handlingarna.

Sammanfattning

Sammanställning av beslut fattade enligt hälso- och sjukvårdsnämndens delegation sedan föregående nämndsmöte.

I ärendet finns följande dokument

1. Rapport 2022-10-13
-

§ 124 Anmälan av informationshandlingar HSN oktober

Ärendenummer: 2022-POL000002

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden lägger sammanställningen till handlingarna.

Sammanfattning

Informationshandlingar till hälso- och sjukvårdsnämnden sedan föregående nämndsmöte.

I ärendet finns följande dokument

1. Sammanställning 2022-10-13
-

§ 125 Förslag till Region Skånes hälso- och sjukvårdsbudget med uppdrag och regionbidragsfördelning 2023

Ärendenummer: 2021-POL000492

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden överlämnar förslag till hälso- och sjukvårdsbudget med uppdrag, regionbidragsfördelning samt regional uppföljning av hälso- och sjukvård, som underlag inför beredning av Region Skånes verksamhetsplan och budget 2023 med plan för 2024-25.

Protokollsanteckning

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna deltar inte i beslutet och gör bifogad anteckning till protokollet.

Agneta Lenander (V) deltar inte i beslutet. Samtliga närvarande ledamöter för Vänsterpartiet gör bifogad anteckning till protokollet.

Mätta Ivarsson (MP) deltar inte i beslutet och gör bifogad anteckning till protokollet.

Birte Sandberg (C) deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska, enligt reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne, lämna förslag på hälso- och sjukvårdsbudget till regionstyrelsen inför beslut i fullmäktige. Förslaget innefattar uppdrag, prioriterade områden och övergripande mål samt fördelning av regionbidrag utifrån fastställd nämndstruktur och fastställda budgetfördelningsprinciper.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-30
2. Förslag till hälso- och sjukvårdsbudget med uppdrag 2023
3. Förslag till regionbidragsfördelning 2023
4. Förslag till regional uppföljningsplan för hälso- och sjukvården 2023
5. Övergripande beskrivning styrelser och nämnder

§ 126 Patientavgifter 2023

Ärendenummer: 2022-POL000024

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Avgiftsfrihet när komplikationer under graviditet kräver slutenvård utreds vidare för ställningstagande i patientavgifterna för 2024.
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande får i uppdrag att efter hörande med hälso- och sjukvårdsnämndens presidium fatta beslut om förslag om patientavgifter till regionfullmäktige i enlighet med intentionerna i Miljöpartiets yrkande att sats 1.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter i öppenvård enligt bilaga 1 att gälla från och med 2023-01-01.
2. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter för åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg enligt bilaga 2 att gälla från och med 2023-01-01.
3. Regionfullmäktige fastställer förslag till patientavgifter i slutenvård enligt bilaga 3 att gälla från och med 2023-01-01.

4. Högkostnadsskydd för öppen vård med mera höjs med 100 kronor till 1300 kronor.
5. Högkostnadsskydd för sluten vård höjs med 10 kronor till 120 kronor per vård dag.
6. Region Skåne tar ut avgift för frysförvaring av könsceller och befruktade ägg (embryon) på 2000 kronor per år med start efter att barnet från den offentliga behandlingen är fött. Införs för att gälla från och med 2023-01-01.
7. Patientavgift för akut sjukhusvård i hemmet efter projektiden ska vara avgiftsfritt för patienten från och med 2023-04-01 till och med beslut om en eventuell tredje vårdform tas av Sveriges kommuner och regioner (SKR).
8. Samtliga recept som utfärdas till människa ska vara avgiftsfria för patienten.
9. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot covid-19 under 2023.
10. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot kikhosta till gravida i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation att gälla från och med 2023-01-01.
11. Region Skåne erbjuder kostnadsfri vaccination mot apkoppor i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendation att gälla från och med 2023-01-01.
12. Region Skåne säkerställer kostnadsfritt att uppgifter om tillfrisknande från covid-19, på begäran av den enskilde när verifierade uppgifter finns, skyndsamt inrapporteras till E-hälsomyndigheten för tillfrisknandebevis enligt gällande EU-förordning 2021/953. Beslutet gäller till och med 2023-06-30.
13. Internetbaserade behandlingar som uppfyller grundkraven i beslutsförslaget definieras som öppenvård och patientavgift tas ut enligt gällande regelverk. Patientavgift ska tas ut vid första besöket då bedömning görs och vid sista besöket då uppföljning görs samt vid obligatoriska avstämningar med behandlaren.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Agneta Lenander (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation

Sammanfattning

En översyn har gjorts gällande patientavgifter inför 2023. Översynen har genomförts i en parlamentarisk grupp.

Yrkanden

Carina Svensson (S) yrkar, med instämmande av Mätta Ivarsson (MP) och Agneta Lenander (V), att hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande:

- att cancerbehandlingar med strålning, cytostatika eller andra cancerläkemedel ska vara avgiftsbefriade.
- att patientavgiften för besök på akuten ska vara 300 kronor.

att bilaga 1 justeras i enlighet med ovanstående.

Jacqueline Maly (SD) yrkar, med instämmande av ordförande Gilbert Tribo (L), att avgiftsfrihet när komplikationer under graviditet kräver slutenvård utreds vidare för ställningstagande i patientavgifterna för 2024

Mätta Ivarsson (MP) yrkar:

- att patientavgiften för vård vid uppgiven våldtäkt, våldtäktsförsök, sexuellt ofredande och/eller sexuella övergrepp sätts till noll kronor vid Region Skånes gynekologiska akutmottagningar, både för första besök och återbesök.
- att tvångsvårdade avgiftsbefrias för slutenvård.

Agneta Lenander (V) instämmer i Mätta Ivarssons (MP) yrkande. Carina Svensson (S) instämmer i Mätta Ivarssons (MP) yrkande i andra att-satsen.

Agneta Lenander (V) yrkar:

- att högkostnadsskydd införs, inom inneliggande slutenvård, samt att
- maxkostnad för patienten är 1200 kr årligen.
- att ersättningen för rehabkoordinator är 0 kr.
- avslag på beslutsmening 4 och 5 i ordförandens förslag.

Carina Svensson (S) och Mätta Ivarsson (MP) instämmer i Agneta Lenanders (V) yrkande i andra att-satsen.

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar, med instämmande av Mätta Ivarsson (MP), att ge hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande i uppdrag att efter hörande med hälso- och sjukvårdsnämndens presidium fatta beslut om förslag om patientavgifter till regionfullmäktige i enlighet med intentionerna i Miljöpartiets yrkande att-sats 1.

Mätta Ivarsson (MP) jämkar därmed sitt yrkande i första att-satsen med ordförandens yrkande.

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens reviderade förslag.

Ordföranden ställer proposition på Carina Svenssons (S) yrkande i första att-satsen och ställer det mot avslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har avslagit yrkandet.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Carina Svenssons (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed avslagit Carina Svenssons (S) yrkande i första att-satsen.

Ordföranden ställer proposition på Carina Svenssons (S) yrkande i andra att-satsen och ställer det mot avslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har avslagit yrkandet.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Carina Svenssons (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed avslagit Carina Svenssons (S) yrkande i andra att-satsen.

Carina Svenssons (S) yrkande att bilaga 1 justeras i enlighet med ovanstående har därmed också fallit.

Ordföranden ställer proposition på Agneta Lenanders (V) yrkande i första att-satsen och ställer det mot avslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har avslagit yrkandet.

Ordföranden ställer proposition på Agneta Lenanders (V) yrkande i andra att-satsen och ställer det mot avslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har avslagit yrkandet.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Agneta Lenanders (V) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed avslagit Agneta Lenanders (V) yrkande i andra att-satsen.

Ordföranden ställer proposition på ordförandens yrkande att ge hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande i uppdrag att efter hörande med hälso- och sjukvårdsnämndens presidium fatta beslut om förslag om patientavgifter till regionfullmäktige i enlighet med intentionerna i Miljöpartiets yrkande att-sats 1. Ordföranden finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit detsamma.

Ordföranden ställer proposition på Mätta Ivarssons (MP) yrkande i första att-satsen och ställer det mot avslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har avslagit yrkandet.

Ordföranden ställer proposition på Jacqueline Malys (SD) yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit detsamma.

Ordföranden ställer proposition på första till tredje beslutsmeningen i ordförandens ursprungliga förslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit desamma.

Ordföranden ställer proposition på fjärde beslutsmeningen i ordförandens ursprungliga förslag och ställer det mot avslag i enlighet med Agneta Lenanders

(V) yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit ordförandens yrkande.

Ordföranden ställer proposition på femte beslutsmeningen i ordförandens ursprungliga förslag och ställer det mot avslag i enlighet med Agneta Lenanders (V) yrkande och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit ordförandens yrkande.

Ordföranden ställer proposition på sjätte till trettonde beslutsmeningen i ordförandens ursprungliga förslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit desamma.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-10-20
2. Bilaga 1 Patientavgifter i öppen vård 2023
3. Bilaga 2 Patientavgifter vid åtgärder utan samband med sjukdom eller skada och intyg 2023
4. Bilaga 3 Patientavgifter slutenvård 2023

§ 127 Närsjukvårdsteam i Landskrona

Ärendenummer: 2022-POL000356

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden lägger utredningen om ny vårdform till handlingarna.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden ställer sig bakom förslag till projekt för att utveckla ett nytt arbetssätt med närsjukvårdsteam i Landskrona i samverkan med berörda parter, och detta har införts som ett uppdrag i hälso- och sjukvårdsnämnden förslag till hälso- och sjukvårdsbudget 2023.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden beaktar finansiering av projektet, inklusive utvärdering och analys, med 13,7 miljoner kronor från hälso- och sjukvårdsnämndens internbudget 2023.

Protokollsanteckning

Samtliga närvarande ledamöter för Vänsterpartiet gör bifogad anteckning till protokollet.

Sammanfattning

Regionfullmäktige gav i verksamhetsplan och budget 2022 hälso- och sjukvårdsnämnden, Landskrona sjukhusstyrelse samt primärvårdsnämnden i uppdrag att utreda och starta pilotverksamhet för ny vårdform. I samverkan har ett utredningsprojekt genomförts. I detta ärende redovisas utredning och förslag till ett pilotprojekt för att utveckla ett nytt arbetssätt.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-30
-

§ 128 Översyn bedömning på distans

Ärendenummer: 2022-POL000148

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma med ett förslag om hur förutsättningar för införande av digital distansbedömning av svårläkta sår kan införas i förfrågningsunderlag för vårdcentral.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsdirektören fick 2022-02-10 § 8 i uppdrag att se över om det finns andra områden, utöver teledermatoskopi, där bedömning kan ske på distans.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-12
-

§ 129 Yttrande granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne rapport nr 2 2022 HSN

Ärendenummer: 2022-POL000328

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden avger yttrande på granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne rapport nr 2 2022.

Protokollsanteckning

Samtliga närvarande ledamöter för Vänsterpartiet gör bifogad anteckning till protokollet.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne rapport nr 2 2022. Syftet med granskningen har varit att bedöma om Region Skåne uppnår de mål och syften som anges i hälso- och sjukvårdsavtalet.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-10-10
 2. Yttrande 2022-10-10
 3. Missiv 2022-08-25
 4. Granskning av Effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvården i Skåne - regionrapport - rapport nr 2 2022
 5. Sammanfattning
-

§ 130 Motion. Inför diabeteskonsulenter inom Region Skåne

Ärendenummer: 2022-POL000137

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens motionssvar.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Marlen Ottesen (SD) har i en motion föreslagit att Region Skåne inrättar en funktion liknande diabeteskonsulenter.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Jacqueline Maly (SD) yrkar att ärendet ska återremitteras.

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar att hälso- och sjukvårdsnämnden avgör ärendet idag.

Ordföranden ställer proposition på att avgöra ärendet omedelbart eller att återremittera det och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden ska avgöra ärendet omedelbart.

Jacqueline Maly (SD) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena i sak och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Jacqueline Maly (SD) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 13 ja-röster och 2 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Patrik Ohlsson (SD) och Jacqueline Maly (SD)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2022-09-09
2. Motion 2022-04-05

§ 131 Motion. Åtgärder för att fånga upp barn som utsätts för sexuell exploatering

Ärendenummer: 2021-POL000565

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens motionssvar.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Marlen Ottosen (SD) och Jacqueline Maly (SD) har i en motion förslagit att en översyn görs över vilka rutiner och riktlinjer som finns för att identifiera individer som är utsatta för kommersiell exploatering i de verksamheter inom regionen som arbetar med barn och ungdomar samt att regionövergripande riktlinjer upprättas för att vårdpersonal inom samtliga verksamheter ska ha grundläggande kunskaper om prostitution, människohandel och sexuell exploatering av barn.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Jacqueline Maly (SD) yrkar bifall till motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Jacqueline Maly (SD) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 13 ja-röster och 2 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Patrik Ohlsson (SD) och Jacqueline Maly (SD)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2022-09-07
2. Motion 2021-11-26

§ 132 Motion. Jämlik screening - en långsiktig satsning för ökad hälsa Ärendenummer: 2022-POL000221

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens motionssvar.

Reservation

Agneta Lenander (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Sara Svensson (V) har i en motion föreslagit att regionen tar fram en samlad handlingsplan för arbetet med att nå alla i målgrupperna i arbetet med förebyggande screening, att regionen tar initiativ till informationsinsatser i samarbete med kommunerna och föreningslivet i Skåne för att nå ökat deltagande i screeningverksamheterna, samt att erforderliga resurser avsätts för arbetet.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Agneta Lenander (V) yrkar, med instämmande av Carina Svensson (S) och Mätta Ivarsson (MP), bifall till motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Agneta Lenanders (V) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2022-09-05
 2. Motion 2022-05-06
-

§ 133 Motion. En jämlik och tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne
Ärendenummer: 2021-POL000418

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande:

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens motionssvar.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Agneta Lenander (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Henrik Fritzson (S), Anna-Lena Hogerud (S) och Carina Svensson (S) har i en motion föreslagit att Region Skåne antar en handlingsplan för en jämlik och tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Carina Svensson (S) yrkar, med instämmande av Agneta Lenander (V) och Mätta Ivarsson (MP), bifall till motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Carina Svenssons (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2022-09-13
2. Motion 2021-09-09

§ 134 Motion. Stärk folkhälsan i Skåne

Ärendenummer: 2021-POL000348

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige anser att motionen är besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens motionssvar.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Agneta Lenander (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Henrik Fritzon (S), Anna-Lena Hogerud (S) och Yvonne Augustin (S) har i en motion föreslagit bland annat att Region Skåne antar en folkhälsostrategi. Hälso- och sjukvårdsnämnden remitterade 2022-06-27 § 98 motionssvaret till regionala utvecklingsnämnden för yttrande inför slutligt ställningstagande i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Carina Svensson (S) yrkar, med instämmande av Agneta Lenander (V) och Mätta Ivarsson (MP), bifall till motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Carina Svensson (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2022-05-24
 2. Motion 2021-07-02
 3. Regionala utvecklingsnämndens beslut 2022-09-30 § 75
 4. Regionala utvecklingsnämndens yttrande 2022-08-22
-

§ 135 Remiss. God tvångsvård – trygghet säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Ärendenummer: 2022-POL000294

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Region Skåne avger yttrande på remiss av betänkandet God tvångsvård - trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård.

Sammanfattning

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av betänkandet God tvångsvård - trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård senast 6 december 2022. Utredningen har gjort en översyn i syfte att ytterligare stärka barnrättsperspektivet, rättssäkerheten och säkerheten i vården för personer som tvångsvårdas. Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 6 december 2022.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-05
 2. Yttrande 2022-09-05
 3. Remissmissiv 2022-07-06
 4. Remiss av Betänkandet God tvångsvård - trygghet, säkerhet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (SOU 2022:40)
-

§ 136 Remiss. Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården

Ärendenummer: 2022-POL000303

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Region Skåne avger yttrande på remissen Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Reservation

Samtliga närvarande ledamöter för Socialdemokraterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Agneta Lenander (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Mätta Ivarsson (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över remissen Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Utredningen har haft i uppdrag att ta fram förslag på reglering av privata sjukvårdsförsäkringar inom den helt eller delvis offentligt finansierade vården. Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 15 november 2022.

Yrkanden

Ordförande Gilbert Tribo (L) yrkar bifall till ordförandens förslag.

Carina Svensson (S) yrkar, med instämmande av Mätta Ivarsson (SD) och Agneta Lenander (V), följande:

- att avsnittet ”Övergripande kommentarer” i yttrandet justeras enligt följande:

Region Skåne instämmer i vikten av att vård ges efter behov i enlighet med hälso- och sjukvårdslagens intentioner och att vårdgivare inom den offentligt finansierade vården enligt lagen inte får ge patienter med privata sjukvårdsförsäkringar vård före offentligt finansierade patienter med större medicinskt behov, vilket likväl, av allt att döma, sker i nuläget. Region Skåne ställer sig därför positiv till att regelverket skärps och förtydligas, så att det bidrar till att privata sjukvårdsförsäkringar inte på ett negativt sätt påverkar möjligheten att upprätthålla de nämnda principerna människovärdesprincipen, behovs- och solidaritetsprincipen, inom den offentligt finansierade vården. Region Skåne vill också betona vikten av att de föreslagna förändringarna av regelverket genomförs skyndsamt, medan de privata sjukvårdsförsäkringarna fortfarande står för en relativt liten del

av såväl de totala hälso- och sjukvårdsutgifterna som privata vårdgivares omsättning. Att reglera den försäkringsfinansierade vården, och stävja den utveckling från behovsstyrd till efterfrågestyrd vård som den leder till, kommer att vara svårare och behäftat med fler negativa konsekvenser ju längre man väntar med att göra det.

- att avsnittet ”6.1 Det ska inte längre vara möjligt att bedriva offentligt finansierad vård och ta emot patienter med privat sjukvårdsförsäkring för samma sorts vård” i yttrandet justeras enligt följande:

Region Skåne tillstyrker förslaget och vill framhålla att privata sjukvårdsförsäkringar i nuläget bidrar till att åsidosätta HSL:s krav på att den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården.

Utredningen konstaterar att så gott som samtliga försäkringsfinansierade patienter får behandling inom 14-21 dagar. Samtidigt har över 19 000 skåningar i skrivande stund väntat längre än 30 dagar på behandling, vilket motsvarar drygt 74 procent av alla väntande. Enligt 3 kap. 1 § HSL kan detta förhållande enbart försvaras om 100 procent av försäkringspatienterna skulle ha större medicinska behov än 74 procent av de som väntar på att få offentligfinansierad vård. Det är otänkbart att så skulle vara fallet, i synnerhet eftersom det utifrån tillgängliga data inte finns något som tyder på att försäkringspatienter generellt har större medicinska behov än övriga patienter. Därmed är den enda möjliga slutsatsen att de privata sjukvårdsförsäkringarna leder till att huvudprinciperna i HSL åsidosätts i Skåne, liksom i resten av Sverige. Inom gällande lagstiftning finns inte utrymme för regionerna att säkerställa att HSL efterlevs i detta avseende och därför är det angeläget att lagstiftningen skärps.

- att avsnittet ”8.1 Syftet med utredningens förslag och alternativa lösningar” justeras enligt följande:

Region Skåne ser en risk i att privata sjukvårdsförsäkringar ska att leda till en utveckling bort från behovsstyrd vård på lika villkor för hela befolkningen och på väg mot en efterfrågestyrd ojämlik vård, där patientens samhällsställning och ekonomi blir styrande. Det är därför angeläget att lagstiftningen skärps för att förhindra en sådan utveckling innan effekterna blivit så stora att det blir svårt att motverka dem. Det är inte säkert att utredningens förslag kommer att vara tillräckliga för att säkerställa att människovärdesprincipen samt behovs- och solidaritetsprincipen kan upprätthållas, men Region Skåne bedömer att det vore ett rimligt första steg, som dock bör följas upp noggrant.

- att avsnittet ”8.2 Konsekvenser för patienter” i yttrandet justeras enligt följande:

Region Skåne ser en risk för att användandet av privata sjukvårdsförsäkringar ska inverka menligt på tillgänglighet och kvalitet inom den offentligfinansierade vården. Brist på personal med rätt kompetens är den enskilt största orsaken till bristande tillgänglighet inom hälso- och sjukvården och all arbetskraft som används inom försäkringsfinansierad vård är arbetskraft som inte samtidigt kan användas inom offentligfinansierad vård. En ökad förekomst av privata sjukvårdsförsäkringar kan därmed förväntas leda till längre väntetider för patienter som saknar sådana försäkringar. Det är därför angeläget att vidta åtgärder för att begränsa de privata sjukvårdsförsäkringarnas inverkan på sjukvårdssystemet.

- att det införs ett nytt avsnitt, ”8.3 Konsekvenser för företag”, i yttrandet med följande text:

Region Skåne delar utredningens bedömning att den inskränkning av näringsfriheten för privata vårdgivare som förslagen innebär måste anses proportionerlig med hänsyn till dess syfte, och vill särskilt inskräpa att hälso- och sjukvården i första hand finns till för att tillvarata patienternas intressen och inte de privata vårdgivarnas.

- att avsnittet ”8.4 Konsekvenser för regioner” i yttrandet justeras enligt följande:

Region Skåne bedömer att regionerna i nuläget saknar förutsättningar för att säkerställa att förekomsten av privata sjukvårdsförsäkringar inte leder till att huvudprinciperna för svensk hälso- och sjukvård åsidosätts. Det är därför angeläget att lagstiftningen skärps. Region Skåne ser dock en risk för ökade kostnader med större åtagande att planera hälso- och sjukvård under den övergångsperiod som förslaget nämner. Det är svårt att veta hur mycket extra administration och därmed ökade kostnader som planering, uppföljning och anpassning av avtal kommer att krävas.

Region Skåne ser en risk för att vissa aktörer kan komma att avstå från att bedriva offentligfinansierad vård för att istället rikta in sig helt på försäkringspatienter, men vill understryka att detta inte kan anses vara ett godtagbart skäl att acceptera att huvudprinciperna för svenska hälso- och sjukvård åsidosätts. Den negativa påverkan på konkurrensen vid upphandling av specialistvård som förslagen kan tänkas få bedöms dessutom vara liten. Enligt utredningens beräkningar kan intäkter från försäkringsfinansierade patienter i nuläget stå för som mest 20 procent av intäkterna för företag inom specialistvården och troligtvis är det lägre än så. Det är därmed inte troligt att dessa företag i någon större utsträckning skulle välja bort att bedriva offentligfinansierad vård, som med god marginal är deras huvudsakliga källa till intäkter, för att värna den avsevärt mindre delen av omsättningen som kommer från privata sjukvårdsförsäkringar. Om

utbredningen av försäkringsfinansierad vård ökar kommer naturligtvis detta förhållande att förändras, varför det är av stor vikt att de åtgärder som utredningen föreslår genomförs skyndsamt.

- att avsnittet ”Övriga synpunkter” i yttrandet justeras enligt följande:

Utredningen belyser inte specifikt konsekvenserna för de privata vårdgivare som driver verksamhet i enlighet med Lag om läkarvårdsersättning (1993:1651), vilket vore önskvärt.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden har bifallit hans yrkande.

Omröstning begärs och hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer följande voteringsproposition:

Den som vill bifalla ordförandens yrkande röstar ja.

Den som vill bifalla Carina Svenssons (S) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller med 9 ja-röster och 6 nej-röster.

Ja-röster ges av:

Gunilla Andersson (M), Urban Widmark (M), Birte Sandberg (C), Per Einarsson (KD), Patrik Ohlsson (SD), Jacqueline Maly (SD), Åsa Ekblad (M), Anna Mannfalk (M) och ordförande Gilbert Tribo

Nej-röster ges av:

Mikael Skoog (S), Carina Svensson (S), Marianne Eriksson (S), Agneta Lenander (V), Mätta Ivarsson (MP) och Cecilia Magnusson-Svärd (S)

Hälso- och sjukvårdsnämnden har därmed bifallit ordförandens yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-05
2. Yttrande 2022-09-05
3. Remissmissiv 2022-07-15
4. Remiss om Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården (Ds 2022:15)

§ 137 Remiss. Nästa steg - Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer

Ärendenummer: 2022-POL000300

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Region Skåne avger yttrande på remiss av betänkandet Nästa steg - Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer.

Sammanfattning

Region Skåne har beretts möjlighet att yttra sig över remiss av betänkandet Nästa steg - Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer. Utredningen har haft i uppdrag att ta fram förslag på ny äldreomsorgslag, lämna förslag för att säkerställa tillgången till god hälso- och sjukvård för personer i särskilt boende och för personer med kommunal hemsjukvård samt att överväga behovet av stärkt medicinsk kompetens på ledningsnivå. Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 15 november 2022.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-09-05
2. Yttrande 2022-09-05
3. Missiv 2022-07-12
4. Remiss av betänkandet Nästa steg - Ökad kvalitet och jämlikhet i vård och omsorg för äldre personer (SOU 2022:41)

§ 138 Initiativärende. Kostnadsfria vaginalstavar i medicinskt silikon inom Region Skåne

Ärendenummer: 2022-POL000282

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden tillskriver psykiatri-, habiliterings- och hjälpmedelsnämnden för bedömning om huruvida vaginalstavar av medicinskt silikon bör klassas som rehabiliteringshjälpmedel för samtliga berörda patientgrupper och huruvida de ska erbjudas kostnadsfritt till berörda patientgrupper.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att initiativärendet är besvarat med redovisningen i ärendet.

Sammanfattning

Marlen Ottesen (SD), Jacqueline Maly (SD) samt Anneli Eskilandersson (SD) har i ett initiativärende till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslagit att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att se över hur väl följsamheten är till det nationella vårdprogrammet för livmoderhalscancer, med fokus på användandet av vaginalstavar, att Region Skåne upphandlar vaginalstavar i medicinskt silikon, samt att vaginalstavar delas ut kostnadsfritt till samtliga patienter som har behov av det i sin rehabilitering.

I ärendet finns följande dokument

1. Beslutsförslag 2022-10-13
 2. Initiativärende 2022-06-23
-

Vid protokollet

Fredrik Johansson
Sekreterare

Justerat 2022-10-25

Gilbert Tribo
Ordförande

Carina Svensson
Ledamot

Protokollsanteckning Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 5. Förslag till Region Skånes hälso- och sjukvårdsbudget med uppdrag och regionbidragsfördelning 2023

Socialdemokraterna kommer att ta fram ett eget budgetförslag för Region Skåne och står, som vi tidigare klargjort, inte bakom de planeringsdirektiv som ligger till grund för det föreliggande ärendet. Vi avstår följaktligen från att delta också i detta beslut.

Vi konstaterar dock att hälso- och sjukvården står inför betydande utmaningar under kommande år och vill understryka vikten av att regionfullmäktiges budget skapar förutsättningar för att uppnå en balans mellan de krav som ställs på verksamheterna och de resurser som står till deras förfogande.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson

Vänsterpartiet
Region Skåne

Protokollsanteckning

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 5. Förslag till Region Skånes hälso- sjukvårdsbudget med regionbidragsfördelning 2023.

Den samlade hälso och sjukvården står inför stora behov, såväl ekonomiska som personella. Alliansen har under de senaste 4 åren haft alla möjligheter att hantera detta men inte lyckats. Istället ser vi en personalflykt från framförallt 24/7 verksamheter och vårdplatserna som vi behöver vårda patienterna på blir allt färre. Vi ser behov av helt andra prioriteringar, och återkommer med dessa i vårt budgetförslag. Därav valde vi att inte delta i beslutet.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

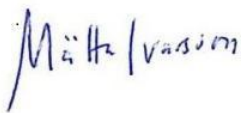
Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

Protokollsanteckning

Ärende 5. Förslag till Region Skånes hälso- och sjukvårdsbudget med uppdrag och regionbidragsfördelning 2023

Miljöpartiet kommer att lägga ett eget regionbudgetförslag för 2023 och avstår därför från att delta i beslut. Den skånska sjukvården står inför stora problem, med långa köer och svårigheter att rekrytera och behålla personal. Det är av yttersta vikt att finansieringen av sjukvården blir mer hållbar.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 6. Patientavgifter 2023

Arbetet i den parlamentariska gruppen för patientavgifter har varit fortsatt konstruktivt, men vi har inte kunnat bli överens i alla frågor och förslog därför några ändringar i förslaget. Då våra förslag inte vann nämndens stöd reserverar vi oss mot beslutet.

Vi är fortsatt kritiska till de avgifter för cancerbehandlingar som styret införde förra året. Regelverket behövde förtydligas så att hanteringen blev enhetlig i hela Skåne, men vi menar att man istället för att införa en enhetlig avgift om 200 kronor helt enkelt hade kunnat slå fast att cancerbehandlingar skulle vara avgiftsfria, vilket till exempel strålningsbehandlingar redan var. Vi kan fortfarande inte se någon nytta med dessa avgifter, i synnerhet eftersom risken för patientdriven överkonsumtion torde vara obefintlig. Den som precis fått en cancerdiagnos har nog att tänka på som det är och kan rimligen besparas ytterligare pålagor.

Vi står också fast vid att avgifterna för besök på akuten borde sänkas från 400 kronor till 300 kronor. För personer med ansträngd ekonomi är dagens avgift synnerligen kännbar och det är tveksamt om den i någon meningsfull utsträckning bidrar till att avskräcka från akutbesök som hellre borde ske i primärvården. För att säkerställa att lättare åkommor omhändertas på rätt vårdnivå är det betydligt viktigare att fortsätta arbeta för förbättrad tillgänglighet på vårdcentralerna.

Vi ställde oss dessutom bakom Miljöpartiets yrkande om att slutenvård enligt LPT borde vara avgiftsfri. Vi har fått indikationer på att dessa avgifter riskerar att ställa till påtagliga ekonomiska bekymmer för de berörda patienterna, vilket i så fall också försvårar deras tillfrisknande. Mot den bakgrunden ter det sig rimligt att göra ett undantag för denna patientgrupp.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson

Vänsterpartiet
Region Skåne

Reservation

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 6. Patientavgifter 2023

Vår ingång i avgifter är att de ska vara så låga som möjligt, för att inte plånboken ska avgöra om du har råd att uppsöka sjukvård när du behöver den. Vi yrkade på att rehabkoordinator skulle vara avgiftsfri, att inneliggande slutenvård ska ha ett högkostnadsskydd med 1200 kr. Att uppräkningsavgift samt utökningen till 1300 kr av högkostnadsskyddet skulle avslås. Att psykiatrisk tvångsvård ska vara kostnadsfri samt att patientavgift för akutbesök sänks till 300 kr. När kostnaderna för att leva, med högre elpris, matpriser etc ökar är det inte läge att lägga ytterligare börda på den som behöver sjukvård med höjda avgifter.

Då våra yrkanden inte vann gehör väljer vi att reservera oss mot besluten.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

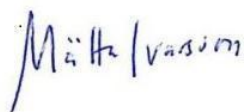
Reservation

Ärende 6. Patientavgifter 2023

Idag får kvinnor som blivit våldtagna, utsatts för våldtäktsförsök eller sexuellt utnyttjade en faktura på posten efter att de besökt Region Skånes gynakuter. Varje besök kostar 400 kronor, och många utsatta behöver flera besök för exempelvis provtagning och stöd från kurator. Det är enbart läkarbesök för att skriva intyg på begäran av en myndighet som är avgiftsbefriade. Vi i Miljöpartiet anser att detta är fullständigt orimligt och yrkade därför att avgiften ska tas bort. Vi är glada att hälso-och sjukvårdsnämnden idag höll med oss och ställde sig bakom att ordföranden ska ta fram ett förslag till regionfullmäktige om att ta bort avgifterna på gynakuten för kvinnor som utsatts för sexuellt våld. För oss är det självklart att kvinnor som utsatts för en våldtäkt inte får en faktura på posten för att de behöver vård. Nu håller vi tummarna att de andra partierna röstar för avgiftsfrihet när ärendet kommer upp i regionfullmäktige.

Miljöpartiets andra förslag var att tvångsvårdade inte ska behöva betala för slutenvården men vårt yrkande om att avgiftsbefria tvångsvården gick inte igenom och vi reserverar oss därför mot beslutet.

Miljöpartiet vill även se en sänkning av avgiften på akuten till 300 kronor samt att cancerbehandlingar med strålning, cytostatika eller andra cancerläkemedel ska vara avgiftsbefriade. Därför instämde vi i Socialdemokraternas yrkanden. Vi instämde även i Vänsterpartiets yrkande om att rehabkoordinator ska vara kostnadsfritt. Vi beklagar att inget av dessa yrkanden gick igenom i regionstyrelsen, och reserverar oss även mot de besluten.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna

Vänsterpartiet
Region Skåne

Protokollsanteckning

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 7. Närsjukvårdsteam i Landskrona.

Det är bra att verksamheterna själva fått vara delaktiga i uppbyggnaden av detta viktiga projekt, så att det blir en inriktning som Landskronaborna behöver.

Budgeten för projektet var 20 miljoner, vi ger 13.7 miljoner. Vi hoppas att kommande HSN ledamöter säkerställer att projektet inte underfinansieras utan tillför resterande medel om behov skulle uppstå. Vi är också nöjda med att projektledarna valde att ta med sig vårt förslag om direktutskrivning från sjukhus och hittar bra modeller för detta.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

Vänsterpartiet
Region Skåne

Protokollsanteckning

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 9. Yttrande granskning av effekter av avtalet om ansvarsfördelning och utveckling avseende hälso- och sjukvård i Skåne regionrapport nr 2 2022

Vi håller med om kritiken och slutsatserna som revisionen visar. Vi har från vår sida försökt öka takten, lagt förslag om att säkerställa att alla parter, även offentligt finansierade privata utförare, tar sitt ansvar och deltar i arbetet med en god och nära sjukvård till de mest sköra patienterna. Det kan inte vara fritt valt arbete när vi tecknar avtal med tydliga ackrediteringsvillkor. Ledarskapet i arbetet med HS avtalet har varit allt för svagt och otydligt. De medarbetare som ska säkra samverkan, vård och omsorg kring den mest sköra gruppen patienter vet inte vad som gäller och har inte heller varit med i arbetet med införandet. Det är enligt vår mening den största anledningen till att vi efter 6 år inte kommit längre än var vi är idag. Behovet av omställning och samverkan har inte blivit mindre än det var 2016. Om enbart införande av projektledare är svaret på problemen lär vi snart få veta. Vi kommer återkomma med förslag och delta i arbetet.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

Reservation

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20.

Ärende 11 “Motion, åtgärder för att fånga upp barn som utsatts för sexuell exploatering”.

I motionssvaret framförs att det finns ett regionalt vårdprogram för våld i nära relationer, som berör både barn och vuxna, samt att detta program är under utveckling.

Vi ställer oss högst tveksamma till valet att inrymma både barn och vuxna i samma vårdprogram och menar att dessa bör särskiljas. Barn och vuxna individer behöver hanteras på olika sätt. Sedan Barnkonventionen blev lag i Sverige läggs också ett ännu större tryck på att arbeta för barnens bästa, vilket vi inte anser görs när man inte särskiljer barn från vuxna. Vidare slår Barnkonventionen fast att:

Varje stat ska skydda barn från alla andra former av utnyttjande som kan skada barnet.”

“Barn ska skyddas från alla former av sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp.”

“Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.”

I nuläget anser Sverigedemokraterna inte att ovanstående artiklar följs därav lade vi vår motion.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi bifall till motionen.

Då vårt yrkande ej vann gehör väljer vi att reservera oss emot beslutet.

För Sverigedemokraterna Region Skåne

Jacqueline Maly (SD)

Patrik Ohlsson (SD)

Vänsterpartiet
Region Skåne

Reservation

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 12. Motion. Jämlik screening- en långsiktig satsning för ökad hälsa.

Förebyggande, samverkande, informativ och lättillgänglig screening är att minska klyftorna i den ojämlika tillgången till hälsa. Vi behöver hitta nya vägar, nya samarbetspartners, för att nå de som inte kommer på besöken eller deltar i självprovtagning. Vi beklagar att alliansen inte ser dessa behov. Vi yrkade bifall till motionen, då detta inte blev nämndens beslut väljer vi att reservera oss till förmån för eget yrkande.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

Reservation

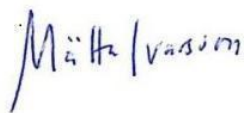
Ärende 12. Motion. Jämlik screening - en långsiktig satsning för ökad hälsa

Cancerscreening innebär att stora grupper av människor undersöks för att hitta cancer tidigt, ofta innan sjukdomen gett några symtom. Deltagande i mammografi, gynekologisk cellprovtagning och screening för tarmcancer är i praktiken i stor grad en fråga om en människas inkomstnivå, grad av utbildning och hemadress. Cancerscreeningen är inte jämlik.

Enligt Cancerfondens rapport från 2021 hade 194 fler personer överlevt cancer varje år, om programmen för screening nådde lika många som i den kommun med högst deltagande. 2-3 procent av de kvinnor som inte går på kallelsen till testning av livmoderhalscancer på 8 år står för 40 % av alla fall av livmoderhalscancer idag.

Det finns många anledningar till att man inte väljer att gå på sin kallelse. Man vet inte att screeningen är viktig, man är rädd för att upptäcka något, ovana att gå till gynekolog, bristande tillit till vården, ekonomiska eller praktiska hinder som att det är svårt att hitta barnvakt. Variationerna av anledningar kräver samtal och kreativa sätt för att nå ut till alla.

Miljöpartiet tycker att det är ett bra förslag att en handlingsplan tas fram och att resurser avsätts för att öka deltagandet i screeningprogrammet. Det är mycket anmärkningsvärt att Alliansen menar att förslaget är besvarat. Frågan om jämlik screening måste prioriteras högre.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 13. Motion. En jämlik och tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne

Det borgerliga regionstyrets motionssvar verkar på det stora hela bekräfta den problembeskrivning som motionen utgår ifrån, men avfärdar ändå förslaget med hänvisning till att allt som kan göras för att förbättra tillgängligheten till öppenvårdsgynekologin i Skåne redan görs. Om det stämmer är det anmärkningsvärt att tillgängligheten fortsatt att försämrats sedan motionen lämnades in.

Den senast tillgängliga statistiken visar att 71 procent av patienterna i september 2022 väntat kortare än vårdgarantins 90 dagar på ett första besök inom kvinnosjukvården. Siffran för motsvarande månad 2021, då vården dessutom fortfarande präglades kraftigt av covid-19, var 72 procent. Under samma period förbättrades tillgängligheten till första besök inom den skånska sjukvården i stort från 73 till 85 procent. Kvinnosjukvården har med andra ord halkat efter ytterligare. Vad som än redan görs för att förbättra tillgängligheten inom skånsk öppenvårdsgynekologi verkar alltså inte vara tillräckligt.

Vi står således fast vid att det behövs en ordentlig genomlysning av tillgängligheten inom detta vårdområde och vad som kan göras för att förbättra den. Vi yrkade därför att motionen skulle bifallas och då detta yrkande inte vann nämndens stöd reserverar vi oss mot beslutet.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson

Vänsterpartiet
Region Skåne

Reservation

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 13. Motion. En jämlik tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne.

Det ska inte spela någon roll vem du är, vilken utbildning du har eller var du bor. Sjukvården ska finnas där för alla. Så ser det inte ut, vilket vi är plågsamt medvetna om. På vissa orter är tillgången stor medans det på andra inte finns någonting alls. Det handlar inte enkom om brist på utbildade specialister utan om politikens ideologiska prioriteringar. Vi yrkade bifall till motionen, då det ligger i vårt uppdrag att säkerställa en jämlik och tillgänglig vård. Då detta inte blev nämnden beslut väljer vi att reservera oss mot beslutet till förmån för eget yrkande.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

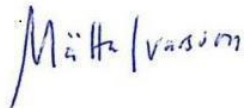
Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

Reservation

Ärende 13. Motion. En jämlik och tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne

Miljöpartiet röstade ja till motionen då vi vill att Region Skåne antar en handlingsplan för en jämlik och tillgänglig öppenvårdsgynekologi i hela Skåne. Vi beklagar att Alliansstyret inte prioriterar denna fråga utan anser den vara besvarad. Vi reserverade oss därför mot beslutet.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 14. Stärk folkhälsan i Skåne

I motionssvaret föreslår det borgerliga styret att motionen ska anses besvarad, men det är stundtals svårt att utläsa varför och flera viktiga aspekter av motionen adresseras inte alls. Vi stod därför fast vid att motionen borde bifallas och då vårt yrkande inte vann nämndens stöd reserverar vi oss mot beslutet. Vi vill också lyfta några särskilt viktiga skäl till detta här.

Vårdcentralerna har en nyckelroll i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet och det är därför viktigt att tilldelningen av resurser motsvarar de behov som finns hos de listade patienterna. Vi vet också att hälsan till väldigt stor del påverkas av socio-ekonomiska faktorer och vi är därför starkt kritiska till att styret valt att sänka CNI-viktningen i ersättningssystemet, eftersom det direkt försämrar vårdcentralernas förutsättningar att bedriva ett riktat hälsofrämjande arbete för de patienter som behöver det mest. Motionssvaret avfärdar vårt förslag att göra en konsekvensanalys av denna förändring med hänvisning till att det är svårt. Styret verkar alltså ha sänkt ersättningen till vårdcentraler i socialt utsatta områden utan att ha en aning om vilka hälsoeffekter det kan tänkas få för de berörda patienterna och de är heller inte intresserade av att försöka ta reda på det. Det duger inte.

Vårdcentralerna har också ansvaret för att hantera regionens storsatsning på riktade hälsosamtal och i motionssvaret verkar styret mena att det skulle göra det överflödigt att satsa på att etablera fler levnadsvanemottagningar. I själva verket är det tvärtom. Den befintliga levnadsvanemottagningen har en central roll i att stödja vårdcentralerna i arbetet med de riktade hälsosamtalen och det är även dit som vårdcentralerna kan remittera de patienter som i samband med hälsosamtalen bedöms ha så stora behov att vårdcentralerna inte kan hantera dem själva. Ju mer verksamheten med riktade hälsosamtal byggs ut, desto större blir behovet av stöd och desto fler patienter med omfattande behov kan förväntas identifieras. Därför finns det ett behov av att bygga ut levnadsvanemottagningens verksamhet och sprida den till fler orter i Skåne. Motionen lyfter också problemet med att det i nuläget inte finns någon hållbar finansieringsmodell för ens den befintliga levnadsvanemottagningen, men detta berörs inte alls i motionssvaret.

Ojämnt deltagande i screeningprogram är ett betydande problem i arbetet för en jämlik folkhälsa och här avvisar motionssvaret vårt förslag om att göra en omfattande kartläggning av detta problem och vilka åtgärder som kan vidtas för att komma till rätta med det med hänvisning till att det redan sker uppföljning av de individuella screeningprogrammen på tjänstemannanivå. Motionens poäng är dock att detta är en så pass viktig fråga att den bör lyftas till politisk nivå så att de folkvalda både kan få en heltäckande bild av hur deltagandet ser ut i de olika screeningprogrammen och möjlighet att vid behov besluta om mer långtgående åtgärder för att för att öka jämlikheten än tjänstemännen har mandat att göra på egen hand. När det gäller övergången till självtest inom screeningprogrammet för cervixcancer är det inte bara angeläget

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

att följa hur själva deltagandet påverkats inom olika grupper, utan också utvärdera eventuella andra effekter av att färre kvinnor nu gör fysiska besök på barnmorskemottagning i samband med screening, då dessa besök tidigare även utgjort ett tillfälle att fånga upp andra hälsoaspekter än de som besöket formellt handlar om.

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson

Vänsterpartiet
Region Skåne

Reservation

Hälso och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 14. Stärk folkhälsan i Skåne

Att förebygga ohälsa, säkerställa att regionens alla invånare har tillgång och förutsättningar att bibehålla hälsa är vårt jobb att lösa som politiker. Denna utmärkta motion yrkade vi bifall till, då den har en mängd förslag som går i en hälsofrämjande riktning. Då det inte blev nämndens beslut väljer vi att reservera oss mot beslutet.

För Vänsterpartiet

Agneta Lenander

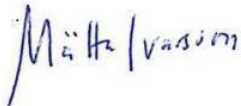
Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

Reservation

Ärende 14. Motion Stärk folkhälsan

Motionen innehåller många bra förslag för att stärka folkhälsan i Skåne. Miljöpartiet röstade ja till motionen och beklagar att Alliansen anser den vara besvarad. Vi reserverade oss mot beslutet eftersom vi vill att arbetet med en bättre folkhälsa får ett betydligt större prioritet i Region Skåne än det har idag.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

Hälso- och sjukvårdsnämnden 2022-10-20

Ärende 16. Remiss. Regler om privata sjukvårdsförsäkringar i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården.

Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) stadgar att vård ska ges på lika villkor för hela befolkningen och att den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Det uttalade syftet med privata sjukvårdsförsäkringar är att den som tecknar dem ska få vård snabbare än de annars hade fått. Det vill säga snabbare än vad de hade fått om enbart deras behov av vård hade fått styra. Privilegiet att få gå före i vårdköen är själva produkten som säljs, vilket inte minst framgår tydligt i försäkringsbolagens marknadsföring. Därmed finns bara två möjligheter: Antingen har de runt 700 000 svenskar som idag omfattas av en privat sjukvårdsförsäkring blivit lurade att köpa en produkt som inte levererar vad den lovar, vilket får anses vara högst osannolikt. Eller så är produktbeskrivningen korrekt och i så fall utgör privata sjukvårdsförsäkringar ett allvarligt hot mot den principen om vård efter behov och i förlängningen mot hela den svenska välfärdsmodellen.

Alla tillgängliga data pekar också mot den senare förklaringen. Utredningen konstaterar att så gott som samtliga försäkringsfinansierade patienter får behandling inom 14-21 dagar. Samtidigt har över 19 000 skåningar i skrivande stund väntat längre än 30 dagar på behandling, vilket motsvarar drygt 74 procent av alla väntande. Enligt 3 kap. 1 § HSL kan detta förhållande enbart försvaras om 100 procent av försäkringspatienterna skulle ha större medicinska behov än 74 procent av de som väntar på att få offentligfinansierad vård. Det är otänkbart att så skulle vara fallet, i synnerhet eftersom det inte finns något som tyder på att försäkringspatienter generellt har större medicinska behov än övriga patienter. Därmed är den enda möjliga slutsatsen att de privata sjukvårdsförsäkringarna leder till att huvudprinciperna i HSL åsidosätts i Skåne, liksom i resten av Sverige.

Inom gällande lagstiftning finns inte utrymme för regionerna att säkerställa att HSL efterlevs i detta avseende och därför är det angeläget att lagstiftningen skärps. Det är också angeläget att det sker skyndsamt, medan de privata sjukvårdsförsäkringarna fortfarande står för en relativt liten del av såväl de totala hälso- och sjukvårdsutgifterna som privata vårdgivares omsättning. Att reglera den försäkringsfinansierade vården, och stävja den utveckling från behovsstyrd till efterfrågestyrd vård som den leder till, kommer att vara svårare och behäftat med fler negativa konsekvenser ju längre man väntar med att göra det. Mot denna bakgrund ter sig de konstruktiva förslag som utredningen leder fram som väl värda att genomföra så snart som det är möjligt, även inte vi inte är övertygade om att de ensamma kommer att vara tillräckliga för att säkerställa att huvudprinciperna för svensk hälso- och sjukvård kan upprätthållas, utan effekterna bör följas noggrant och fler åtgärder vidtas om det behövs.

Det borgerliga regionstyrets yttrande ter sig minst sagt motsägelsefullt. Det betonar först vikten av att vård ska ges efter behov i enlighet med HSL. Det anger inga skäl att betvivla utredningens

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

slutsats att de privata sjukvårdsförsäkringarna av allt att döma leder till att HSL åsidosätts. Men ändå avfärdar den utredningens förslag för att komma till rätta med detta problem utan att föreslå några som helst alternativ. Det borgerliga styret verkar alltså vara för hälso- och sjukvårdslagen i teorin, men likgiltiga inför huruvida den faktiskt efterföljs i praktiken.

Deras huvudsakliga argument mot utredningens förslag är att det skulle kunna innebära att vissa vårdgivare väljer bort att lägga anbud på offentliga upphandlingar för att istället fokusera helt på att bedriva försäkringsfinansierad vård, vilket de befärrar ska leda till sämre tillgänglighet och kvalitet i den offentligfinansierade vården. Det är ett dåligt argument av flera skäl. För det första så utgår det från att huvudprinciperna för svensk sjukvård är mindre viktiga än strävan efter att få in så många anbud som möjligt på varje upphandling, vilket i sig går emot intentionerna i HSL som de själva påstår sig värna.

För det andra så är det inte troligt att privata vårdgivare generellt skulle prioritera att bedriva försäkringsfinansierad vård framför offentligfinansierad vård om de skulle tvingas välja. Enligt utredningens beräkningar kan intäkter från försäkringsfinansierade patienter i nuläget stå för som mest 20 procent av intäkterna för företag inom specialistvården och troligtvis är det lägre än så. Det är därmed osannolikt att dessa företag i någon större utsträckning skulle välja bort att bedriva offentligfinansierad vård, som med god marginal är deras huvudsakliga källa till intäkter, för att värna den avsevärt mindre delen av omsättningen som kommer från privata sjukvårdsförsäkringar. Om utbredningen av försäkringsfinansierad vård ökar kommer naturligtvis detta förhållande att förändras och därmed är den risk som yttrandet lyfter fram ett starkt argument för att genomföra utredningens förslag så fort som möjligt, och inte, som det borgerliga styret försöker göra gällande, ett argument för inte göra någonting alls.

För det tredje så är det i nuläget de privata sjukvårdsförsäkringarna som står för hotet mot tillgänglighet och kvalitet i den offentligfinansierade vården. Brist på personal med rätt kompetens är den enskilt största orsaken till dagens brister avseende såväl tillgänglighet som kvalitet inom hälso- och sjukvården. Den arbetskraft som används inom försäkringsfinansierad vård är arbetskraft som inte samtidigt kan användas inom offentligfinansierad vård. En ökad förekomst av privata sjukvårdsförsäkringar kan därmed förväntas leda till längre väntetider och sämre vårdkvalitet för patienter som saknar sådana försäkringar.

Det är slutligen också högst anmärkningsvärt att det borgerliga styrets yttrande landar i slutsatsen att den inskränkning av näringsfriheten som utredningens förslag skulle innebära inte kan anses proportionerlig. Det är svårt att tolka detta på annat sätt än att de anser att hälso- och sjukvårdslagen endast ska efterföljas så länge den inte riskerar att påverka de privata vårdföretagens vinstmarginaler negativt. Socialdemokraterna är av rakt motsatt uppfattning och anser att hälso- och sjukvården i första hand ska finnas till för patienternas, och inte för vårdföretagens, skull. Därför föreslog vi att yttrandet skulle skrivas om i enlighet med ovanstående resonemang. Då vårt yrkande inte vann nämndens stöd reserverar vi oss mot beslutet.

Reservation Socialdemokraterna i Region Skåne

För Socialdemokraterna i hälso- och sjukvårdsnämnden,

Carina Svensson

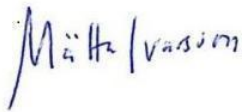
Hälso- och sjukvårdsnämnden

2022-10-20

Reservation

Ärende 16. Remiss. Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården

Miljöpartiet stöttade Socialdemokraternas yrkande och då det inte bifölls av nämnden reserverar vi oss mot beslutet.

Mätta Ivarsson

Miljöpartiet de gröna